

De pildă: посланик единъ отъ своихъ сановниковъ «trimițînd pe unul dintre dregătorii săi» (*Eftimie*, p. 115); како подобаетъ господарю сановники свои оутѣкати «cum se cuvine domnului să întocmească pe dregătorii săi» (*Neagoe*, p. 229).

Fără deosebiri fonetice, cuvîntul *сановник* se păstrează în limbile bulgară și rusă.

Рачитель «sfetnic, sfătuitoare» apare alături de съектникъ, termen atestat frecvent în documentele slavo-române. Substantivul este un derivat al verbului slav vechi рачити¹ «a voi, a binevoi, a iubi, a-i fi drag», format cu sufixul -тель.

Înregistrînd termenul atestat în manuscrise sîrbești, Miklosich (*Lexicon*, p. 797) îl traduce εραστής, «amator» deci cu sensul cu care este menționat și de Mardarie Cozianul, care-l traduce prin ѡниторю (p. 226). Sreznevski înregistrează cuvîntul polisemantic рачитель, la care unul din sensuri — приверженец «partizan, adept» — pare a fi mai apropiat de sensul întîlnit în *Neagoe*, din care cităm: аще нѣцѣи и вѣ рачитель вашѣхъ наказажѣтъ васъ на размирѣи и на оубѣнство... сѣе оубо рачитель вашѣхъ да не вѣрѣте «dacă vreunui și dintre sfetnicii voștri vă vor îndemna la vrajbă și la ucidere... pe acești sfătuitoari ai voștri să nu-i credeți» (p. 241).

Пръкоказатель² «întîi sfetnic» este un cuvînt probabil tot medio-bulgar, compus din numeralul ordinal пръкъ și substantivul slav vechi казатель³, format după modelul sinonimului său пръкосъектникъ.

Termenul apare la Macarie în acest context: вѣскче Стефанъ коєвода глагола хатмана своего ксѣно же и пръкоказатель своего нарицаемаго прѣспре «Ștefan voievod a tăiat capul hatmanului său și totodată întîiului său sfetnic, numit Arbure» (p. 80).

Пръкохранитель, «căpetenie, administrator suprem al unei cetăți, primul păzitor» este un termen format din numeralul пръкъ și substantivul хранитель, probabil după modelul unor cuvinte ca пръкожителъ sau пръкосъектникъ. Nu poate fi exclusă ipoteza că termenul ar fi o creație a slavo-românești.

În cronică lui Macarie apare în acest context: пръкохранитель же града... зломышляхъ и тыи на царѣ «căpeteniile cetății... aveau și ei gînduri rele împotriva domnului» (p. 85).

Приставъ «conducător, supraveghetor, funcționar administrativ, crai-nic, пристав» credem că este sinonim cu derivatul приставникъ (format cu sufixul -никъ), atestat atît în textele slave vechi, cît și în cele ruse vechi⁴, fiind format din prefixul при- și rădăcina verbului ставити.

Termenul se întîlnește numai în povestirile despre Dracula voievod: събрахъ съ вѣсѣмъ коньскѣомъ и пристакоє царскѣи «adunîndu-și toată oastea și пристavii împăratului» (p. 201); вѣскче глагоу пристакоу мномоу «a tăiat capul aceluia пристав» (p. 206).

¹ Vezi Sadnik și Aitzetmüller, *Handwörterbuch*, p. 111; Vasmer, REW, t. II, p. 498.

² I. Bogdan relevă folosirea de către Macarie a acestui termen, dar îl traduce impropriu «întîiul între instructori, instructorul principal» (*Vechile cronici*, p. 100).

³ Vezi Sadnik și Aitzetmüller, *Handwörterbuch*, p. 44; Miklosich, *Lexicon*, p. 279.

⁴ Sadnik și Aitzetmüller, *Handwörterbuch*, p. 106 și 308; Sreznevski, *Материалы*, t. II, col. 1458.